

Sygn. akt III S 299/19

POSTANOWIENIE

Dnia 27 sierpnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia Sądu Okręgowego Andrzej Dyrda

Sędziowie Sądu Okręgowego Henryk Brzyżkiewicz

B. B.

po rozpoznaniu w dniu 27 sierpnia 2019 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi G. K.

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w R.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy

w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

w sprawie o sygn. akt I Ns 374/17 Sądu Rejonowego w R.

postanawia :

1. stwierdzić, że w postępowaniu sądowym toczącym się przed Sądem Rejonowym w R. pod sygn. akt I Ns 374/17 nastąpiła przewlekłość postępowania;

2. przyznać skarżącej od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w R. kwotę 2.000 zł (dwa tysiące złotych);

3. oddalić skargę w pozostałym zakresie;

4. nakazać zwrócić skarżącej opłatę od skargi w kwocie 200 (dwieście) złotych.

SSO Barbara Braziewicz SSO Andrzej Dyrda SSO Henryk Brzyżkiewicz

Sygn. akt III S 300/19

UZASADNIENIE

Skarżąca G. K. wniosła skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie, w której żądała: stwierdzenia przewlekłości postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym w R. (w sprawie o sygn. akt I Ns 374/17) oraz przyznania mu kwoty 5.000 zł.

Skarb Państwa – Prezes Sadu Rejonowego w R., zgłaszając swój udział w sprawie, wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy, na podstawie akt o sygn. I Ns 374/17 Sądu Rejonowego w R., ustalił następujący przebieg postępowania.

7 września 2017r. do Sądu Rejonowego w R. wpłynął wniosek G. K. i F. K. o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej.

Zarządzeniem z 14 września 2017r. sprawa została wpisana do repertorium Ns.

Pismem z dnia 12 stycznia 2018r. pełnomocnik wnioskodawców niósł o podjęcie czynności w niniejszej sprawie.

Zarządzeniem z 15 lutego 2018r. wyznaczono termin rozprawy na 21 marca 2018r.

Na rozprawie w dniu 21 marca 2018r. Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe oraz odroczył termin rozprawy na 20 czerwca 2018r.

Rozprawa z 20 czerwca 2018r. została odroczone na 9 października 2018r. ze względu na usprawiedliwioną nieobecność sędziego referenta.

Na rozprawie w dniu 9 października 2018r. Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe oraz, celem weryfikacji stanowiska stron odnośnie szerokości drogi rozprawę odroczył na dzień 8 stycznia 2019r.

Na rozprawie w dniu 8 stycznia 2019r. Sąd dopuścił dowody z dokumentów oraz dowód z opinii biegłego geodety. Sąd nadto odroczył rozprawę na dzień 24 kwietnia 2019r.

Zarządzeniem z 5 marca 2019r. zobowiązano do wysłania akt biegłemu.

Rozprawa z dnia 24 kwietnia 2019r. została odroczone na dzień 27 września 2019r. w związku z brakiem opinii.

Zarządzeniem z 26 czerwca 2019r. zobowiązano do przesłania akt biegłemu.

Pismem z dnia 26 lipca 2019r. biegły zwrócił się o przedłużenie terminu do sporządzenia opinii do dnia 30 września 2019r. Zarządzeniem z 30 lipca 2019r. przedłużono termin sporządzenia opinii.

Zgodnie z art. 2 ust.1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jednolity: Dz. U. z 2018r. poz. 75) przewlekłość postępowania zachodzi wtedy, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego.

Badanie, czy w konkretnej sprawie nastąpiła zwłoka w jej rozpoznaniu musi uwzględniać ustalenie rozsądnego terminu postępowania w oparciu o wszystkie okoliczności danej sprawy oraz w oparciu o następujące kryteria: złożoność sprawy, postępowanie samego skarżącego i właściwych organów, jak również znaczenie przedmiotu postępowania dla skarżącego (porównaj: wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 22 stycznia 2013r., (...); wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 25 września 2012r., (...); decyzja Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 29 maja 2012r., (...), wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 22 stycznia 2013r., (...)).

Zwrócić należy uwagę, że zbędną zwłoką nie jest każdy upływ czasu, ale dopiero nadmierne odstępstwo od czasu zwykle koniecznego dla wykonania określonych czynności, dlatego przewlekłość postępowania zachodzi wówczas, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy. (porównaj: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2013r. (...) 3/13, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 stycznia 2013r. sygn. akt II S 33/12; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 listopada 2010r. sygn. akt II S 28/10; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 2 września 2015r., II S 18/15).

Ustawa nie określa przeciętnego czasu oczekiwania na rozpatrzenie sprawy. W judykaturze zasadniczo za przewlekłe uznaje się postępowanie trwające ponad 12 miesięcy, (porównaj: postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 lipca 2006 r., I (...) 64/06 i z dnia 24 lipca 2008 r., (...) 20/08 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2005 r., (...) 96/05), co ma swoją podstawę w domniemaniu ustawowym ustalonym art. 14 w/w ustawy. Wskazać przy tym należy, że samo przekroczenie wskazanego terminu, co niewątpliwie ma miejsce w analizowanej sprawie wszczętej w marcu 2014r., nie prowadzi do automatyzmu wyrażającego się stwierdzeniem przewlekłości, gdyż uwzględnić należy nadto terminowość i celowość podejmowanych czynności. Zatem, w świetle utrwalonego orzecznictwa, o przewlekłości postępowania nie decyduje ogólny czas trwania postępowania ani też odczucia skarżącego, a jedynie taki przypadek, gdy postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne do jej wyjaśnienia, uwzględniając ocenę terminowości i prawidłowości czynności sądowych, ale także charakter sprawy, zachowanie strony, a w szczególności strony, która zarzuca przewlekłość postępowania. (porównaj: postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 30 lipca 2013r., (...) 9/13; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2013r. (...) 1/13; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2012r., (...) 8/12).

Przewlekłość postępowania musi być nadto następstwem okoliczności, które pozostają w związku przyczynowym z działaniem lub bezczynnością organu prowadzącego postępowanie. Tym samym, jeżeli zwłoka wynika z zachowania strony, uczestników postępowania lub innych organów, na które organ prowadzący postępowanie nie ma wpływu, a równocześnie podejmuje on skutecznie działania dyscyplinujące i naprawcze, zmierzające do jak najszybszego zakończenia sprawy, to brak jest podstaw do stwierdzenia w takich okolicznościach o naruszeniu prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 maja 2013r., I ACa 36/13).

Nie można również pominąć tzw. czynnika ludzkiego. Pomimo, iż sąd ma obowiązek rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki wszystkich wniesionych spraw, nie można całkowicie abstrahować od obciążenia sędziego pracą, jak również pomijać realia funkcjonowania sądów, na które to realia składa się przede wszystkim ilość i rodzajowość rozpoznawanych spraw, ale też charakter podejmowanych przez sądy czynności, za którymi stoją interesy konkretnych podmiotów i które tym samym wymagają analizy, namysłu i rozważań. (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 stycznia 2013r. II S 33/12; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 22 maja 2013r., III S 5/13).

Przenosząc wskazane powyżej rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy uznać należało, że zaistniały podstawy do stwierdzenia przewlekłości postępowania sądowego w przedmiotowej sprawie. W ocenie Sądu Okręgowego, w szczególności etap postępowania dowodowego (dowód z opinii biegłego) odznacza się w tym zakresie przewlekłością postępowania. Pomimo, iż Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego w dniu 8 stycznia 2019r., to jednak faktycznie akta zostały wysłane biegłemu do sporządzenia opinii po upływie niemal 6 miesięcy, w czerwcu 2019r. Zatem okres jaki upłynął od chwili wydania postanowienia do czasu wysłania akt biegłemu, świadczy o zaistnieniu stanu przewlekłości postępowania, tym bardziej, że Sąd uprzednio uznał, że na termin rozprawy wyznaczony na 24 kwietnia 2019r. opinia winna zostać sporządzona. W ocenie Sądu Okręgowego w tym zakresie nastąpiła zwłoka w wykonaniu czynności procesowych.

W ocenie Sądu Okręgowego, odpowiednia suma pieniężna wyraża się kwotą 2.000 zł. Określając wysokość przyznanej skarżącej sumy pieniężnej Sąd Okręgowy miał na względzie czas trwania stwierdzonej przewlekłości postępowania, jak również przesłanki wskazane w art. 2 ust. 2 ustawy, a w szczególności charakter sprawy, stopień jej zawilości i znaczenie dla skarżącego, a także wartość przedmiotu sporu.

Sąd Okręgowy, biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, uznał, iż skarga zasługuje na uwzględnienie i na mocy art. 12 ust. 2 ustawy z 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, orzekł jak w sentencji.

O sumie pieniężnej Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 12 ust. 4 w/w ustawy.

Na podstawie art. 17 ust. w/w ustawy nakazano zwrócić skarżącej opłatę od skargi.

SSO Barbara Braziewicz SSO Andrzej Dyrda SSO Henryk Brzyżkiewicz